

մանր , ուսկից անդին ալ մթուծիւն չկայ , ինչ կ'ըսէ ատիկայ քու սրտիդ . այդ չէ՞ քու ապագայիդ նմանօրինակ պատկերը . այդ քու հանդերձեալդ չէ՞ , որ յետ անցեալ ուրախութեանց և ներկայ փորձանաց՝ բեզի դարձեալ խոստացուած է . անկորուստ գիւտ մը , քու ամէն ունեցած և փափագած բարեացդ , որոնց համար հիմա այդ վշտացեալ սիրտդ կը նետուի ու կը նետուի : . . .

Ով ընթերցող , ինչուան հոս լսեցի ես բնութեան ձայնը . ականջքս լռեցին , և դեռ ձայն մը սրտիս մէջ կը խօսէր . խոր էր սիրտս ծովուն պէս , խաղաղ էր վրան ծածած լուսոյն պէս . գլուխս դէպ 'ի ծոցս խոնարհած էր , աչուրներս թաշկինակով բռնուած էին . և երբոր սրբելով նորէն բացի , (չեմ գիտեր քանի պահէ ետեւ ,) ահա քովս ոչ ծեր կար և ոչ ծով . այլ միայն այս թղթեայ ծովակս , քանի մը արտասուաց կաթիլներով ուռած . զորոնք կամաց կամաց կը ցամքեցընէր բնութեան մտածմունքը , խոստանալով ինծի և նմանեացս՝ օգտակար և առձեռն պատրաստ հրահանգ մը , Օքօսանք մը և Սփոփանք մը :

Հ. Ղ. ԱԼ.

Օգայուն հոգիք ամէն տեղ սիրելի առարկայ մը կը փնտռեն , որ անփոփոխելի ըլլայ . կարծեն որ գրքի մէջ կըրնան գտնալ . բայց ես կարծեմ որ աւելի լաւ կ'ըլլայ որ բնութեան ետեւ ըլլան , որ մեզի պէս միշտ կը փոխուի : Բնելի վսեմ գիրքը մեր միտքը մէկ մեռած հեղինակ մը կը բերէ . իսկ աւելի խեղճ տունկ մը մէկ միշտ կենդանի հեղինակ մը մեզի կը ցուցընէ . ուր թողունք որ , մարդուս ձեռքէն ելած լաւագոյն գործք մը կրնայ երբեք հաւասարիլ այն գործքին որ Բստուծոյ ամենակարողութեանէն կ'ելլայ : Բրուեստը կրնայ հազարաւոր լուսնալիւսներ ու Սիրգիլիոսներ հանել , բայց բնութիւնն է միայն որ հազարաւոր նոր տեսարաններ կը ստեղծէ Լարոպա , Լիբիկէ , Հնդկաս-

տան , ու երկու աշխարհքին մէջ : Բրուեստը մեզ ետեւէն կը հասցընէ անցած բան մը որ չկայ , իսկ բնութիւնը մեզի հետ առջեւէն կը քալէ , և զմեզ ապագայի մը կը հասցընէ որ դէպ 'ի մեզ կու գայ : Ուրեմն բնութեանը նման թողունք զմեզ որ ժամանակին ընթացքովը առաջ երթայ . և մեր զուարճութիւնը փնտրուենք ջրերու , հովիտներու , անտառներու մէջ , երկնից վերայ , ու ան փոփոխութեանց մէջ որ դարերը կը գործեն : Սեր թառամեալ ծերութեան ատենը մեր նայուածքը և մեր սրտին ցաւը չենք դարձընէր մեր անցաւոր երիտասարդութեանը վրայ , այլ Բստուծոյ պաշտպանութեանը տակ կը ուրախութեամբ առաջ կ'երթանք դէպ 'ի ան օրերն որ յաւիտենական պիտի ըլլան : Բնութեանը քննութիւնը այնպէս ընդարձակ է , որ ամենայն տեղայ կրնայ բան գտնալ որով իր առանձին տաղանդը ընդարձակէ : Սրեն որ Բնուիլ դպրոցին մէջ ուրիշ բան այնչափ չէր կարգար որչափ Սիրգիլիոսին մէջ Լանթասայ ճանապարհորդութիւնը . և ինքն ալ աղուոր ճանապարհորդարան մը շինեց : . . .

Բայց բնութիւնը մարդուս առջևը Լանթասանէն աւելի ընդարձակ բանաստեղծութիւն մը կը բերէ . թող ամէն տղայ իրեն բնաւորութեանը յարմար բնութիւնը քննէ . միշտ ընկերութեան օգուտ մը անկէց առաջ կու գայ : Սարգադետին մը անոնց բաւական է . բազմաթեթ գիրք մ'է . տնկաբանը անոր մէջ կարգեր կը գտնայ . բժիշկը բժշկական տունկեր . նկարիչը ծաղիկ պատկերներ . բանաստեղծը ներդաշնակութիւն . պատերազմականը պատերազմի դաշտ մը . զգայուն սիրտ ունեցողը հանգիւտ տեղ մը , գեղացին խոտի շէղջեր . բայց թէ որ ամէնն ալ ծաղիկ փունջեր որ հոն տեսնալու ըլլան , թող որ անով իրենց մանկահասակ ընկերները զարդարեն . մանկութեան անմեղ խաղերը աւելի լաւ են , քան թէ մարդկանց աշխատալի և նախանձոտ ուսմունքը :

Պետկարտէն տը Սենթիէն :